

XXIV.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov om Ophævelsen af Fællesskabet mellem de til samme Amt hørende Kjøbstæder med Hensyn til forskellige Udgifter.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 1ste Februar 1875.)

J. Overensstemmelse med, hvad Landstingets Udvalg have udtalt i de af samme under 20de Marts 1871 og 20de Marts 1873 afgivne Betænkninger, maa ogsaa nærværende Udvalg erklære sig enig i, at det ved Forordning 8de Januar 1830 oprettede Fællesskab mellem de i samme Amt beliggende Kjøbstæder om Udredelsen af forskellige Udgifter savner ethvert naturligt Grundlag, samt at dette Fællesskab gjennemgaaende har ført til, at de mindste Kjøbstæder i Amtene have maattet yde Bidrag til disse Udgifter i de større. Opgjørelsen af, hvad hver Kjøbstad aarligen efter Folkemængden skal udrede af det samlede Beløb af samtlige de paagældende Udgifter, er derhos forbunden med en betydelig administrativ Vidtløftighed. De Udgifter, hvorom her er Tale, have i Regelen ikke udgjort og kunne ei heller ventes at ville blive noget betydeligt Beløb enten for den enkelte Kjøbstad eller for samtlige Kjøbstæder. De have for de 10 Aar 1861—1870 ifkun beløbet sig gjennemsnitsvis aarligen for samtlige Kjøbstæder til c. 76,000 Kr., der, fordelte paa Kjøbstædernes Folkemængde — de bornholmiske Kjøbstæder fraregnedes — c. 226,000, er c. 34 Ore pr. Individ. Af de omhandlede Udgifter ere Delinkventudgifterne c. 42,000 Kr., Udgifterne til syfilittiske Syge c. 20,000 Kr. og til Affindige, som ere farlige for den offentlige Sikkerhed, c. 7,600 Kr. de væsentligste; samtlige øvrige Udgifter ere ganske ubetydelige Beløb. Udgifterne til syfilittiske Syge ere i alle Kjøbstæder med en Befolkning af under 5,000 Indvaanere ligeledes meget ubetydelige, men ere derimod i flere større Kjøbstæder og navnlig i enkelte af de største af disse forholdsvis dog af nogen Betydning. Det er særligt med Hensyn til Udgifterne i Delinkventsager og til syfilittiske Syge, at Fællesskabet indeholder en stor

Ubillighed imod de mindre Kjøbstæder, og medens Noget kunde tale for, at disse Udgifter ligesom og Udgifterne til Sindsyge, der ere farlige for den offentlige Sikkerhed, overtages af Statskassen, saa kan der neppe anføres nogen Grund til, at den store Udgift, som f. Ex. Aalborg har til syfilittiske Syge skal for en Del udredes af Ribe, eller at der til en betydelig Udgift, som er udredt af Randers i en Delinkventsag, skal ydes Bidrag af Gbeltoft og Grenaa. Udvalget er derfor enig i, at dette Fællesskab bør ophøre, og at Spørgsmaalet om, hvorvidt en anden Fordelingsmaade af de omhandlede Udgifter bør vælges, ikke foregribes ved Lovforslaget. Et Flertal af Udvalget (Frandsen, Jesen og Riær) ser derhos ingen Fare for, at nogen Kjøbstad skulde blive overbeholdt ved Ophævelsen af det hidtidige Fællesskab, og er imod, at der ved Lovgivningen staves et økonomisk Fællesskab imellem Kjøbstad og Amtskommunerne, der saavel i økonomisk Henseende som med Hensyn til Styrelse iøvrigt ere uden Forbindelse med hinanden, medens et Mindretal (Møller og Petersen) dels befrugter, at den enkelte mindre Kjøbstad, navnlig ved en ualmindelig umfangrig Delinkventsag eller ved Foranstaltninger i Anledning af smitsom Sygdom blandt Mennesker eller Dyr, kunde i et enkelt Aar blive paafort en meget trykkende Udgift, naar ingen Lettelse i samme kunde finde Sted, dels finder det naturligt og hensigtsmæssigt, at Amtsråadskrebsene og de med samme forenede Kjøbstæder i Fællesskab bære de Udgifter, som Retsikkerhedens Haandhævelse eller Foranstaltninger imod Syfilis og smitsomme Sygdomme blandt Mennesker og Dyr m. fl. udtræve, fordi gjensidige Interesser for Land og By med Hensyn heril mødes. Da Mindretallet imidlertid antager, at Spørgsmaalet med Hensyn til en saadan Fordeling nu vil komme til at foreligge i den nærmeste